

Salonta Újság

7 évf. - 114 szám

független politikai napilap

SALONTA, 1935.
május 24

péntek

Előfizetési árak: Helyben 1 óra 25 Lei, vidékre: 35 Lei. -- EGYES SZÁM ÁRA: 1 LEU

Szerkesztésért felelős:
GAÁL SÁNDORSzerkesztőség és kiadóhivatal:
SALONTA PIATA UNIRII No 13.

Salonta város költségvetése a prefekturán

Hosszu ideig tartott, míg a városi illetékes ügyosztály elkészítette a költségvetést, melyet bevíttek Oradeára és átadtak a vármegyei prefektusnak. Beszéltünk Kovács Béla polgármesterrel, aki elmondta, hogy a költ-

ségvetést már átvizsgálta a vármegyei főszámvevőhivatal, mest csak a prefektus jóváhagyása van hátra. Valószínű, hogy a városi költségvetést hamarosan jóváhagyják.

Harminc hold legelőt adott bérbe Salonta városa Pestis községnek

Kovács Béla polgármestert és az egész városi tanácsot az az elgondolás vezérelte a városi ügyek vezetésénél, hogy mindent a takarékoság jegyében eszközöljenek és a lehetőséghez képest a városi javakat gyümölcsoztessék. Legutóbb a polgármester

kintjárt Aleşden, ahol Pestis község megbizottaival tárgyalt. Ugyanis Pestis község legelőt kért bérbe és kapott is, 30 holdat, holdanként 300 leies árban.

Természetes, hogy ez is jelentékeny összeget jelent a városnak.

Változás a kormányban

Bucuresti. Titulescu külügyminiszter június első napjaiban érkezik vissza az országba, miután a tervbe vett római konferenciát elhalasztották. A király hazatérésének megünneplése után a külügyminiszter Moszkvába utazik. Titulescu előreláthatólag 10 napig marad Szovjetországon. A külügyminisztert elkíséri Manolescu-Strunga kereskedelmi miniszter és Tabacovici CFR igazgató, akik a két ország közötti kereskedelmi kapcsolatok kiépítéséről, illetve vasutügyeiről

folytatnak majd tárgyalásokat.

Bentoiu Aurel, a Skoda-ügy volt parlamenti előadóját a közeli napokban igazságügyi alminiszterre nevezik ki. A kormány összetételében egyébként jelentéktelen változás következik be, amennyiben Roman Valer dr., munkaügyi államtitkár kilép a Tatarescu kabinetből. Roman Valer kiválása a kormányból azért vált szükségessé, mert a munkaügyi államtitkár a jelenleginél sokkal fontosabb diplomáciai megbízatást kap.

Világszerte stabilizálják a valutát

A Nemzetközi Fizetések Bankjának baseli közgyűlése óriási jelentőségű határozatot hozott, amely a legnagyobb országok valutájának nemzetközi stabilizálását tartja szükségesnek.

Ez a kérdés foglalkoztatja most a legszilárdabb alapon álló világhírű nagy pénzintézeteket, többek között a Royal Bank of Canada-t is, amely a napokban kiadott jelentésében az összes

valuták nemzetközi stabilizálását kívánja.

— Nem tűrhető tovább — ezt írja a fenti bank igazgatósága —, hogy a mostani ingadozó árfolyamok továbbra is bizonytalanságban tartásuk a piacokat. A csere-paritások eltűntetendők és azt is meg kell akadályozni, hogy az aranyalapon álló nemzeti bankok pénze ellen indított támadások folyton megújuljanak. Az idő megérett arra, hogy a valuták világszerte egyöntetűen stabilizáltassanak.

Milyen idő várható?

Élénkebb keleti, délkeleti szél. Sok helyen, de különösen délnyugati részen eső és zivatar, a hőmérséklet nem változik lényegesen.

Mackensen elutazott Magyarországról

Budapest. Mackensen német vezértábornagy 5 napos magyarországi tartózkodás után elutazott Budapestről.

Lesz már jegünk!

A salontai jeggyár szerelési munkálatai a legszebb tempóban haladnak előre. Rövidesen olcsó és jó jege lesz a városnak!

Kivégzés Berlinben

Berlin. Max Matter kommunistát, akit azzal vádoltak, hogy meggyilkolt egy rendőrt, tegnap kivégezték.

Gyűlést tart a Református Egyházkerület

Oradeai jelentés közli, hogy a jövő héten összeül a Református Egyházkerület.

Megkezdték a strandon a Norton-kut furását

Illetékes helyről nyert értesülés alapján közöljük, hogy a város tulajdonát képező, de bérletbe adott strandfürdőn megkezdték a Norton-kut furását.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

AZ ANYA SZIVE

Arta és a Ref. Leányszövetség által rendezett Anyák Napiján elmondta Gavallér Lajos ref. lelkész

Mélyen tisztelt Hölgyeim és Uraim! A Parádák nevét verejtéken és véren épített piramisok tartják fenn. Világhódító hadvezérek nagyságát leigázott népek sanyarusága és a győztesek hatalma hirdeti. Verulami Bacont a természet elrejtett titkai, Schubertet édes, természetes muzsikája teszi halhatatlanná. Van a költeményei, van akit felfedezése óvnak meg a feledés homályától és én nem is akarom egyiknek a nagyságát sem kisebbiteni, hanem mindkettőt levonni, de úgy érzem, hogy mindezeknél méltóbb arra, hogy nevét örökre a szívünkbe zárjuk az a leány, aki ezelőtt 27 évvel Filadelfiában május második vasárnapján édesanyja emlékére fehér székfűt tűzött a mellére s rábeszélte barátnőit is, hogy hasonlóképpen hódoljanak édesanyjuk emlékének. A gyermeki szív édesanya iránti hálájából fakadó gondolatnak hódító ereje volt, mert elsősorban az Egyesült Államokban s nem sokára a legtöbb európai államban is kormányrendelet tette anyák napjává május második vasárnapját. Ez a leány Jarvis Anna volt. Mit tett Jarvis Anna? Azt amit a hívő ember tesz, mikor Istenben vetett bizodalmát a világ előtt is megvallja és arról bizonyoságot tesz azért, hogy mások is tudjanak hinni. Nem kételkedhetünk benne, hogy mélységes foglyul ejtő szeretet fűzte őt az édesanyjához s valami ellenállhatatlan benső kényszerűségnek engedett akkor, amikor ráemlékezve egy jóságos édesanyjára, a világ előtt is propagálni kezdte az édesanyák iránti szeretet megsejítő, megnevelő hatását és áldásait. S hogy nem a süket kietlenségben elhangzó kiáltás volt az övé, annak beszédes bizonyossága az is, hogy itt Salonta városában is már nem első ízben ünnepeljük az anyákat. Édesanyák ünneplése! Szeretném megtölteni ezt a szót sugaras fénnel, mint a hajnalpirkadat az ébredő völgyeket, áhítatos csönddel, mint a leszálló est a hallgató erdőt, a romlatlan szeretet áldott melegével, mely akkor tölti el a szívet, amikor a neki

legdrágább lényt öleli magához, szeretném beoltani a szentség megalázó és fölszabadító erejével, melynek édes remegése Isten közelében fogja el a hívőt.

Szeretném, hogy amikor ünnepeljük az édesanyákat, megteljen a szívünk az ő képével, mosolygó nagy szomorú arcával, úgy, amint legtöbbször láttuk őt, ha éreznénk ajkunkon a csókját, ha reá való emlékezésünkben hangosan csendülne fülünkbe a szó: én édes gyermekem.

Édesanya. Csak egy rövidke szó. De van-e, aki el tudná mondani mindazt, amit ez az egy szó magába zár. Könnyebb csatákat nyerni, könyvtárakat megírni, égető kincseket elszenvedni, mind elmondani azt kicsoda nekünk az édesanyánk. Amíg megvan, amíg él talán nem is tudjuk kicsoda ő, mit jelent számunkra, olyan természetesen tartjuk, hogy személytelenül ott legyen mindenben, kicsiny részletekben ossza szét életét otthonában, gyermekei között, legtöbbször hála helyett, észre nem vételt, vagy éppen hálátlanságot nyerve lassan elfogyó életéért. Hogy kicsoda az édesanya, azok érzik legjobban, akik korán elvesztették őt, akik soha senkinek nem mondhatták ezt a szót: édesanyám, akik csak azt érzik, hogy mennyivel izesebb volna a lekete kenyér is, ha azt az édesanya nyújtaná, mennyivel vigasztalóbb a szeretet az ő szíven keresztül, s koldus szegényen is szebb az élet, ha ő vele járhatnák. Az édesanyánk szeretete tisztább, nagyobb, igazabb, türebb mindenki más szereteténél, mert az édesanya nemcsak a jó, a kiváló gyermekét szereti, hanem a gyengét, a beteget, a rosszat is. Nem aszerint osztja meg anyai szívének drága kincseit, hogy kitől mennyit várhat érte, hanem, hogy kinek mennyire van szüksége belőle, ezért van az, hogy az édesanya a fogyatkozásokkal, hibákkal terhelt gyermekéért a legnagyobb áldozatokra is képes.

(Folytatjuk.)

Elragadták a lovak a szekeret eltört a gazda karja

Tegnap délből a Str. Regina Maria uton szerencsétlenség történt. A görög katolikus templom előtt szekerevel igyekezett egy gazda; eddig még ismeretlen okból kifolyólag a szekeret elragadták a lovak, úgy, hogy

a gazda nem tudta megállítani az állatokat a vad iramban s lezuhant a földre.

Nyomban a kórházba szállították, ahol megállapították, hogy a szerencsétlen embernek a karja tört el.

24 óráig él a szív a halál után

Rendkívül érdekes filmet készítettek egy halott szívveréséről Moszkvában. Egy férfi halála után annak szívét mesterséges uton még husz percig „életben” tartották és erről ügyesen alkalmazott mikroszkópok segítségével filmfelvételt készítettek. Ezt a filmet, amely pompásan mutatja be az emberi szív működését, most bemutatják az olaszországi klinikákon és egyetemeken.

A film különben Gramenecskij tanár évek óta folytatott kísérleteinek eredménye. Gramenecskij évekként ezelőtt rájött arra, hogy kisebb állatoknál az izolált szívet mesterséges

vér beszívattyúzásával még 24 óráig is működtetni lehet. A professzor azután kiterjesztette kísérleteit a nagyobb állatokra, macskákra, nyulakra és háziállatokra. Itt is rájött, hogy az elszigetelt szívet az állatok kimulása után, még 10–20 óráig működésben lehet tartani. Most azután egy halott emberen végezte el kísérletét, amely teljes sikerrel járt.

Hirdessen

az »Az Ujság«-ban

Nemes Elemér esperes a ref. lelkészek egymásközötti békességéért

Nits Istvánt megerősítették hivatalában

A bánáti református egyházmegye Lugojon tartotta meg évi közgyűlését. Nemes Elemér lugoji lelkészt esperesi hivatalába iktatták. Nemes Elemér az összes aktuális egyházi kérdésekkel foglalkozó, nagyhatású programbeszédet mondott, amelyben megígérte, hogy

mindent elkövet a polgári hatóságokkal való harmónikus együttműködés zavartalansága érdekében, azonkívül pedig szorossá és kellemessé igyekszik tenni a református lelkészek egymásközötti érintkezését.

A jelenlevők között mély benyomást keltett az új esperes magasszárnyalású programbeszéde.

Ezután a közgyűlés Teremia Mare (Timiş Torontálmegye) község lelkészévé választotta és hivatalában megerősítette Nits István volt salontai segédlelkészt. Ugyancsak jóváhagyta Ajtay Gábor timisoarai segédlelkész megválasztását is, aki mint hitoktató is működik.

A különböző felekezetű lelkészek államsegélyének leszállítását tették ezután szóvá. Az illetékes fórumok ugyanis most véglegesen rendezték és megállapították az államsegélyt, amelyet nagy százalékban leszállított az állam.

Az új intézkedés azt tartalmazza, hogy azok a lelkészek, akiknek az egyháztól fixfizetésük van, amennyivel kevesebb államsegélyt élvezhetnek, mert egyházi fixfizetésüket betudják az államsegélybe. Emiatt néhol a múlt évi államsegély összegének ezután csak felét fogják kapni a lelkészek.

Az ügy tárgyalása alatt arról is megemlékeztek, hogy a timismegyei gör. kel. egyházak delegátusai Timisoarán gyűlést tartottak, amelyen tiltakoztak a segély összegének ilyen nagymértű leszállítása ellen, amely a gör. kel. és a gör. kat. lelkészi kart is sújtja.

Hőségben hűsít - mindenkit

űdit a „RECORD” fagyalt!

Kovács RECORD cukorka üzletében megkezdődött a fagyalt szezon. Naponta friss fagyalt kapható!

Ujszülött fiú 32 foggal

Kunszentmiklóson egy fiatal cigányasszony egészséges fiugyermekeket szült, akinek mind a 32 fog ki volt növe. Az ujszülöttet a pesti orvosi egyetemre vitték tanulmányozás végett.

SPORT

A Törekvés hármas futballprogramja

Vasárnap d. u. a Törekvés hármas futballprogramot ad. D. u. 2 órakor Kemény 11 —Törekvés old boy, fél 4-kor Vestul törpe—Törekvés törpe, 5 órakor Vestul (Oradea)—Törekvés. Az oradeai Vestul igen jóképességű csapat, mely a bajnokságon az ősztől kezdve vesz részt. Állami hivatalnokokból alakított csapat. A hármas program iránt nagy az érdeklődés.

Budapest-Berlin 7:1 (4:1)

A posta-stadionban Budapest labdarugó válogatottja 7:1 (4:1) arányban legyőzte Berlin válogatott csapatát. A mérkőzést a cseh Krist vezette és azt tízezer ember nézte végig. A magyar csapat az első perctől fölényben volt. A gólokat: Titkos, Vince, Sárossy, Bergener, Sárossy, Balogh, Sárossy, Titkos rúgták.

Ma délután nagy NSC tréning

Ma, csütörtökön d. u. 5 órától kezdve nagy NSC tréning lesz. Kéretnek az összes játékosok, hogy teljes számban jelenjenek meg az edzésen. A tréner szenzációs új technikai utmutatásokkal szolgál. Bízunk benne, hogy az NSC lelkes játékosai valamilyen kint lesznek a tréningen, mely természetesen nem nyilvános! Csak a játékosok vehetnek részt! A legutóbbi tréningen azt láttuk, hogy az NSC lelkes játékosai ugyancsak teljes számban kint voltak; szeretnők, ha ma is így lenne!

Megalakul az NSC törpecsapata

Bizonyára kellemesen érinti a sportközönséget, hogy a közeljövőben megalakul az NSC törpecsapata. Akik szeretik a gyermeket, akik bele tudnak mélyedni a gyermeki lélek ezer szépségébe, azoknak bizonyára sok-sok kellemes órát fog szerezni a törpecsapat.

Új futbalcsapat Salontán

Örömmel regisztráljuk a hírt, hogy a Barisszia kebelében futbalcsapat alakult. Örövendetes, hogy a sportiránti szeretet az utóbbi időben mennyire feléledt városunkban.

Kirándulás Feketeerdőre

A B. T. C. salontai osztálya május 26-án társas kirándulást rendez Feketeerdőre. Ezen turára 2 kocsit indít a B. T. C. és pedig egy csukott autóbust s egy autókamiont. Részvételi díj teherautón 100-lei, tagoknak 80-lei. Az autóbuston 120-lei az egységes részvételi díj. Jelentkezni lehet 24-én pénteken estig Lakatos György pénztárosnál a részvételi díj lefizetése mellett. Indulás a Központi elől vasárnap reggel pontosan fél 6-kor. Visszaérkezés vasárnap este 9 órakor.

Hirdessen az „Az Újság”-ban

Kirándulás Ada Kalehra

A Bihari Turista Club június 16-i indulással egy 7 napos kirándulást rendez Ada Kalehra. Részvételi díj 650 lei, tagoknak 550 lei. Jelentkezni lehet június 1-ig Lakatos György pénztárosnál. A részletes program ugyanott megtekinthető.

SPORTHIREK

— Bodola újabb 2 évre kötötte meg szerződését a NAC-cal.

— Az első angol kupadöntőt 1872-ben bonyolították le, amikor a futball a kontinensen ugyancsak teljesen ismeretlen volt. Az első kupadöntő résztvevői közül már csak a 85 éves Th. C. Hooman él, aki az akkori Wanderers győztes csapatának volt tagja. Érdekes, hogy az első kupadöntőn még nem volt bíró, az időt ugyan pályán kívül mérték, de a szabályok betartására a csapatkapitányok ügyeltek.

— A Juventusnak sikerült lekötnie a tavalyi Középerőpai Kupagyőztest az FC Bolognát két mérkőzésre, amelyek a jövő hó folyamán kerülnek lebonyolításra. Az olaszok a két meccsért kerek százezer lirát (cca 1.000.000 lei) kapnak.

— A magyar profilig vasárnapi fordulóján a következő meccsek kerülnek lebonyolításra: Ferencváros—Somogy, Budai „11”—III. ker. FC, Phöbus—Hungária, Bocskai—Soroksár, Attila—Kispest.

— A múlt vasárnapi kölni spanyol-német mérkőzésnek 74.500 nézője volt, de ha hely lett volna, közel 200.000 néző szemlélte volna végig a mérkőzést. Ez a szám élénken dokumentálja Németországban a futball hallatlan népszerűségét.

Gömbös magyar miniszterelnök autó balesete

Budapest. Gömbös Gyula miniszterelnököt könnyű autóbaleset érte. Nagytény felől igyekezett Budapestre, mikor sofőrje, Sebő Lajos rosszul lett, de leállította a sebesen száguldó kocsit motorját, majd elájult. Az autó az árokba fordult, összetört. A miniszterelnöknek nem történt baja. A sofőrt a budapesti mentők részesítették első segélyben.

Apróhirdetések

PÓKHÁLÓ HERNYÓ ellen legbiztosabb védekező szer az ARZOLA. Olcsó és megbízható. Kapható a Hitelszövetkezetnél.

E. G. Y. jókarban lévő betegtoló kocsit eladó. Cím a kiadóban.

OLCSÓN ELADÓ 3 ajtó tokkal együtt. Str. Filipescu 6.

FRISS, prima hópehely krumpli érkezett Horia 31. sz. a. Hegedüs terménykereskedésbe. Mázsája 120 lei.

SZAPPANFŐZÉST házaknál olcsón vállalok. Str. Vasile Alexandri 15.

ELADÓ 4 drb. féderes kocsira való kerék és 2 drb. parasztszekérre való kerék. Értekezni a főszolgabírósnál. 4—4.

ELADÓ egy garnitúra cséplőgép. Első magyar g. gyártmányu. Egyenként is. Ért. Str. Jókai 12. szám.

Halálra ítélték egy méregkeverő asszonyt

Hat napon keresztül tárgyalta a belvári büntetőbírósa Pavlovics Mira méregkeverő asszony bűnperét. Most hozta meg a törvényszék az ítéletet, amely szerint bűnösnek mondotta ki Pavlovics Mirát, többrendbeli emberölés büntetében és ezért kötéltálati halálra ítélte.

A vádlott asszony szemrebbenés nélkül fogadta a halálos ítéletet. Levelet akart küldeni a fogházból, amelyről kiderült, hogy vérrel van írva, egy éles csonttal felvágta lábán az eret, hogy a levél megírásához szükséges vérhez hozzájusson. Több darab papírra írta fel üzenetét a bátyjának, akit megkért, hogy beszéljen az ismerősökkel és a tanúkkal. A fogházor azonban észrevette és elkobozta a levelet.

Pavlovics Mira védője beadta a kérelmi kérvényt.

HOL?

Kovács Lajos divatárúzetében... **Férfi k a l a p és nyakkendő különlegességek!!!**

A legszebb pullovereket, női és férfi divatcikkeket, gyermekcipőket vásárolhatja olcsó árban. Női, férfi és gyermek bőr szandálok nagy választékban!

Kovácsnál

Meggyilkolta inasa Mattyasovszky Kasszián budapesti tankerületi főigazgatót

Budapest. A magyar főváros közönségét megdöbbentő gyilkosság tartja izgalomban. Meggyilkolták Mattyasovszky Kasszián tankerületi főigazgatót, a szent Benedek rend budapesti székházának rendfőnökét.

A reggeli órákban a rendfőnököt holtan találták meg a cellában, ugyanekkor pedig nyomtalanul eltűnt a rendfőnök személyi szolgálatára kirendelt inasa, Lesti Andor 20 éves tápiosági fiatalember. Valószínűnek tartják, hogy a gyilkosságot Lesti Andor követte el, akinek kézrekerítése érdekében rádióközörséget adott le a budapesti rendőrség büntügyi osztálya.

Felhívás

Felhívatik Szabó Alexandru katonai előképzés alá tartozó ifju, kinek szülei Sándor és Mária, hogy holnap, 24-én reggel 8 órakor az oradeai tűzoltó laktanyában orvosi vizsgálat végett jelenjen meg. Behívóját a helybeli tűzoltóságnál a mai nap folyamán átveheti.

Szerencsétlenség a salontai halálkanyarulatnál

Nem egyszer írtunk róla, hogy a Str. Regina Maria-uti halálkanyarulatot rendbe kellene hozatni. Legutóbb is székér karambol történt. Kérjük az illetékeseket, hogy mielőbb segítsenek ezen az állapoton.